

7143 sayılı Kanunun 6/1-c maddesi kapsamında kayıtlara alınan emtiaya ilişkin tutarların tutulacak defterin belirlenmesinde iş hacmine dahil edilip edilmeyeceği hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	11395140-105[177-2018-VUK2-11745]-E.612227
Tarih	26.07.2019

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-105[177-2018-VUK2-11745]-E.612227

26.07.2019

Konu : 7143 sayılı Kanunun 6/1-c maddesi kapsamında düzeltilen defter kayıtlarının
2019 yılı için tasdik edilecek defter haddinde dikkate alınması

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun tetkikinden; 7143 sayılı Kanunun (6/1) maddesi kapsamında işletmede mevcut olduğu halde kayıtlarda yer almayan emtiayı kayda aldığınız, 2019 yılı için tutacağınız defterin belirlenmesinde söz konusu emtiaya ilişkin tutarların alış tutarı olarak dikkate alınması gerekip

gerekmediği hususunda Başkanlığımız görüşünün talep edildiği anlaşılmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- 176 ncı maddesinde, "*Tüccarlar, defter tutma bakımından iki sınıfa ayrılır:*

I inci sınıf tüccarlar, bilanço esasına göre;

II nci sınıf tüccarlar, işletme hesabı esasına göre;

defter tutarlar."

- 177 nci maddesinde, "*Aşağıda yazılı tüccarlar, I inci sınıfa dahildirler:*

1. Satın aldıkları malları olduğu gibi veya işledikten sonra satan ve yıllık alımlarının tutarı 7.200.000.000 lirayı (2018 yılı için 190.000 TL) veya satışları tutarı 8.640.000.000 lirayı (2018 yılı için 260.000 TL) aşanlar;

2. Birinci bentte yazılı olanların dışındaki işlerle uğraşp da bir yıl içinde elde ettikleri gayri safi iş hasılatı 3.600.000.000 lirayı (2018 yılı için 100.000 TL) aşanlar;

3. 1 ve 2 numaralı bentlerde yazılı işlerin birlikte yapılması halinde 2 numaralı bentte yazılı iş hasılatının beş katı ile yıllık satış tutarının toplamı 7.200.000.000 lirayı (2018 yılı için 190.000 TL) aşanlar;

... "

- 178 inci maddesinde, "*Aşağıda yazılı tüccarlar II nci sınıfa dahildirler.*

1. 177 nci maddede yazılı olanların dışında kalanlar;

2. Kurumlar Vergisi mükelleflerinden işletme hesabı esasına göre defter tutmalarına Maliye Bakanlığınca müsaade edilenler.

Yeniden işe başlayan tüccarlar yıllık iş hacimlerine göre sınıflandırılınca kadar II'nci sınıf tüccarlar gibi hareket edebilirler."

hükümleri yer almaktadır.

Öte yandan, 7143 sayılı Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun 6 ncı maddesinin (1) numaralı fıkrasında; "*(1) İşletmede mevcut olduğu hâlde kayıtlarda yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar hakkında aşağıdaki hükümler uygulanır:*

a) Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri (adi, kollektif ve adi komandit şirketler dâhil), işletmelerinde mevcut olduğu hâlde kayıtlarında yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşları kendilerince veya

bağlı oldukları meslek kuruluşunca tespit edilecek rayiç bedel ile bu Kanunun yayımı tarihini izleyen üçüncü ayın sonuna kadar bir envanter listesi ile vergi dairelerine bildirmek suretiyle defterlerine kaydedebilirler. Bildirime dâhil edilen kıymetler için amortisman ayrılmaz.

b) Bilanço esasına göre defter tutan mükellefler, bu fıkranın (a) bendi hükümleri uyarınca aktiflerine kaydettikleri emtia için ayrı, makine, teçhizat ve demirbaşlar için ayrı olmak üzere özel karşılık hesabı açarlar. Emtia için ayrılan karşılık, ortaklara dağıtılması veya işletmenin tasfiye edilmesi hâlinde sermayenin unsuru sayılır ve vergilendirilmez. Makine, teçhizat ve demirbaşlar envantere kaydedilir ve ayrılan karşılık birikmiş amortisman addolunur. İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler ise söz konusu emtiayı defterlerinin gider kısmına satın alınan mal olarak kaydederler.

..." hükümleri yer almaktadır.

Ayrıca, söz konusu Kanunun uygulamasına ilişkin Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin 7143 Sayılı Kanun 1 Seri No.lu Genel Tebliğinin "VI/A- İşletmede Mevcut Olduğu Halde Kayıtlarda Yer Almayan Emtia, Makine, Teçhizat ve Demirbaşların Kayda Alınması" başlıklı bölümünde de, söz konusu emtia, makine, teçhizat ve demirbaşların ne şekilde kayda alınacağı, defter kayıtlarına ne şekilde intikal ettirileceği hususlarında açıklamalara yer verilmiştir.

Bu itibarla, mükelleflerin defter tutma hadleri belirlenirken, esas itibarıyla, mutad halde yaptıkları faaliyetler kapsamındaki alım, satım ve iş hasılatı tutarları dikkate alınmakta olup, amortisman tabi iktisadi kıymetlerin alımına ve satımına ilişkin tutarlar dikkate alınmamaktadır.

Buna göre, 7143 sayılı Kanunun (6/1) maddesi kapsamında, işletmenizde mevcut olduğu halde kayıtlarınızda yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlarınızı kayıt altına alarak defter ve kayıtlarınızı gerçek duruma uygun hale getirmeniz nedeniyle, 2019 yılında tabi olacağınız sınıf ve buna bağlı olarak tutacağınız defterin belirlenmesinde, mezkûr düzenleme kapsamında düzeltilerek gerçek durumu yansıtır hale getirilmiş kayıtların dikkate alınması gerekmektedir.

Dolayısıyla, 2019 yılı için tutacağınız defterin belirlenmesinde dikkate alınacak iş hacminin hesaplanmasında, mezkûr düzenleme kapsamında kayıtlara alınan emtia bedelinin de söz konusu hesaplama dahil edileceği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026